

PINGSTDAGEN

P E N T E C O S T E S

II årg Högm Joh 15: 10–17. Predikan Ingemar Andersson, Lutherska Frörsamlingen i Stockholmsområdet

Den Helige Andes utgjutande - Bestämda att bära frukt

På korset framströmmade frälsningens flod,

Förbannelsens lågor utsläcktes,

Allt orent avtvåddes i Frälsarens blod,

Och synderna blevo betäckta.

Se, detta har Anden mig lärt att bli vid,

Och därför har hjärtat nu sällbet och frid;

Ty Jesus har dött i mitt ställe.

(Lova Herren nr. 386)

”Detta har Anden mig lärt...” Sådan är den helige Andes uppgift. Det är han, den tredje personen i Gudomen, som för människan från mörker till ljus, från Satans makt och till Gud. Det är han som öppnar ögonen för syndafördärvet och som vänder syndarens blick till frälsningens kors. Han målar Jesus Kristus som korsfäst för syndarens ögon, att syndaren må komma till tro på Frälsaren.

Om detta bekänner vi i den apostoliska trosbekännelsen: Vi tror på den helige Ande...

Och katekesen förklarar:

”Jag tror, att jag icke av mitt eget förnuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komma till honom,

utan den helige Ande har kallat mig genom evangelium, upplyst mig med sina gåvor, helgat och behållit mig i den rätta tron;

så som han kallar, församlar, upplyser och helgar hela kristenheten på jorden och behåller och bevarar henne hos Jesus Kristus i den rätta tron.

I denna kristenhet förlåter han dagligen och rikligen mig och alla troende alla synder och skall på den yttersta dagen uppväcka mig och alla döda

Samt ge alla troende i Kristus ett evigt liv.

Det är visserligen sant.”

VI FIRAR PINGST, DEN HELIGE ANDES HÖGTID

Pingst kommer av grekiskans ”pentecosté” som betyder femtio.

Pingsten firades från början som en skördefest i Israel. Den har flera olika namn:

”veckohögtiden”, som den kallades för att den firades sju veckor efter påsk; ”skördehögtid” och

”förstlingsdagen” därför att man då offrade det första av veteskörden (2Mos.34:22,

3 Mos.23:16-17).

I nya testamentets tid kommer Pingsten också 50 dagar efter påsk. Då utgöts den Helige Ande över apostlarna, i enlighet med de löften om Hjälparen, Hugsvalaren, som Jesus gett.

Och lika som man på Gamla testamentets tid firade Pingst och bar fram tacksägelseoffret - frukterna av odlarens möda – så får vi fira Pingst som en skörde- och tacksägelsefest då vi genom Anden får njuta frukterna av Kristi möda för oss.

På Jesu tid firades Pingsten också till minne av lagens utgivande. 50 dagar efter firandet av den första påskhögtiden vid uttåget ur Egypten gav Gud lagen i de tio budorden på Sinai berg.

Och 50 dagar efter påsk utgjuts den helige Ande över apostlarna i Jerusalem – vår Pingsthögtid. Men Pingsten i Nya testamentets tid kan väl knappast sammankopplas med Sinai och lagen? Pingsten är ju Andens högtid, den Ande som ger liv, som inte likt lagen dömer och dödar, utan som föder på nytt och ger frid och salighet.

Ja, så är det! Anden ”kallar, församlar, upplyser och helgar hela kristenheten på jorden och behåller och bevarar henne hos Jesus Kristus i den rätta tron”. Men i detta kallande, församlande, upplysande och helgande har också Sinai sin del.

Den helige Ande skall överbevisa världen om synd – ty de tror inte på mig, säger Jesus när han undervisar om Andens uppgift. Den helige Ande tar, med den heliga lagen som redskap, syndaren till dundrens Sinai. Där får syndaren erfarenhet av det Andens verk som heter ”upplysningen genom lagen”:

Men vi vet att allt vad lagen säger, det talar den till dem som har lagen, för att var mun skall stoppas till och hela världen stå med skuld inför Gud. Ty ingen människa förklarar rättfärdig inför honom genom laggärningar. Genom lagen ges insikt om synd. (Rom. 3:19-20).

Och det är en nödvändig erfarenhet. För det är först när människan av Anden överbevisats om synd, om det alldeles utsiktslösa i arbetet på den egna rättfärdigheten, när alla invändningar och protester tystnat och hon står där med en tillstoppad mun, lagd under domen och fördömsen, som blicken kan vändas mot Golgata, till försoningens och frälsningens kors. Och då predikar den helige Ande evangelium om Jesus: *Den helige Ande skall överbevisa världen om rättfärdighet – ty jag går till Fadern, säger Jesus.*

Och det var just detta jag citerade som ingångsord i psalmversen ovan.

Och när den helige Ande har fört en människa från Sinai till Golgata, så att syndaren kommer till tro på Frälsaren, så får också här lagen vara med. Den helige Ande skriver Guds heliga lag i människans hjärta, så att det undret sker som Paulus beskriver i Rom 3, där han har talat om frälsningen av bara nåd, alldeles oförtjänt, utan alla lagens gärningar:

Sätter vi då lagen ur kraft genom tron? Nej, inte alls! Vi upprätthåller lagen. (Rom. 3:31).

Då har vi kommit till lagens 3:e bruk, där lagen av den troende brukas som en regel, en vägvisare till att leva och vandra efter Guds vilja.

SÅ HÖR PINGSTEN SAMMAN MED SÄVÄL SINAI SOM GOLGATA

Vi får i dag stanna inför ännu en text ur Jesu Kristi avskedstal. Jesus säger, att hans lärjungar är hans vänner:

Ingen har större kärlek än att han ger sitt liv för sina vänner. Ni är mina vänner, om ni gör vad jag befäller er. Jag kallar er inte längre tjänare, eftersom tjänaren inte vet vad hans herre gör. Vänner kallar jag er, ty allt vad jag har hört av min Fader har jag låtit er veta.

Han talar om vad som kännetecknar en lärjunge, om förhållandet till Ordet och om lärjungarnas inbördes förhållande. Han ger dem bud att efterfölja, ja, än mer – befallningar – och de handlar alla om kärleken:

Om Faderns kärlek och Jesu kärlek: *Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er.*

Om kärleken till Kristus och att förbli i den kärleken: *Bli kvar i min kärlek. Om ni håller mina bud, förblir ni i min kärlek, liksom jag har hållit min Faders bud och förblir i hans kärlek.*

Om glädjen i gemenskap med Jesus: *Detta har jag talat till er, för att min glädje skall vara i er och för att er glädje skall bli fullkomlig.*

Om att älska varandra så som Kristus har älskat oss: *Detta är mitt bud att ni skall älska varandra så som jag har älskat er... Och det befäller jag er att ni skall älska varandra.*

Samma sak upprepar Johannes i sitt första brev (3:23-24): *Och detta är hans bud, att vi skall tro på hans Son Jesu Kristi namn och älska varandra så som han har befallt oss. Den som håller fast vid hans budskap förblir i Gud och Gud i honom. Och att Gud förblir i oss, det vet vi av Anden som han gav oss.*

Det här är ett kännetecken för Jesu lärjungar och det är ett vittnesbörd inför världen: *Ett nytt bud ger jag er, att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Om ni har kärlek till varandra, skall alla förstå att ni är mina lärjungar. (Joh. 13:34-35).*

Det finns anledning till självprövning inför sådana ord för den som bekänner sig som en Jesu lärjunge. Hur tänker och talar jag om mina medkristna? Hur möter och bemöter jag dem? Och vilket är mitt vittnesbörd inför världen? Till den yttersta tidens tecken hör, enligt Jesus, detta, att kärleken skall kallna hos de flesta.

Bli Guds efterföljare, ni som är hans älskade barn. Och lev i kärlek, så som Kristus har älskat oss och utlämnat sig själv för oss som offergåva, ett välluktande offer åt Gud. (Ef. 5:1-2).

Älska varandra uppriktigt. Avsky det onda, håll fast vid det goda. Var innerligt tillgivna varandra i broderlig kärlek. Överträffa varandra i ömsesidig hedersbevisning. (Rom. 12:9-10, 13, 16a).

Där kristna lägger sig vinn om att vårda det inbördes förhållandet där finns också glädjen: *Detta har jag talat till er, för att min glädje skall vara i er och för att er glädje skall bli fullkomlig.*

Och det är inte tomt och glädjefattigt att vara en kristen, det är att leva ett rikt och glädjefyllt liv. Men det betyder inte ett ansträngande jagande efter glada, andliga upplevelser med ett påklirat leende. Det handlar inte om en framgångsteologi, där man tror att för att vara en riktig kristen skall man vara frisk och rik och glad och framgångsrik här i världen.

Paulus talar om hur han *"överflödar av glädje under allt betryck"*. Och om de kristnas villkor här i världen säger Skriften - *"såsom bedrövade och dock alltid glada"*.

Den glädje Jesus här talar om är inte heller en glädje av den art världens barn söker. Den behöver inte berusningsmedel eller verklighetsflykt för att träda fram.

Nej, den sanna glädjen födes i gemenskapen med livets, kärlekens och glädjens källa – med Gud. Den näres och utvecklas i umgänget med Ordet, den blommar ut i brödragemenskapen, den vill dela med sig, delas med andra – och så föder kärlek genkärlek.

Och så talar Jesus med lärjungarna om hur de har blivit hans: *Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er.*

I sin översteprästerliga förbön, som vi flera söndagar i rad har hört predikas över, talar Jesus också om detta: Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du har tagit ut ur världen och gett mig. De var dina, och du gav dem åt mig, och de har hållit fast vid ditt ord.

(Joh. 17:6).

De har inte avgjort sig för honom. De har inte bestämt sig för att omvända sig och bli Jesu efterföljare. De har av Gud Fadern utvalts och getts åt Sonen: *I sin kärlek har han genom Jesus*

Kristus förutbestämt att vi skulle tas upp som hans barn, enligt sin vilja och sitt beslut, 6 för att den härliga nåd som han har skänkt oss i den Älskade skall prisas. (Ef. 1:5-6).

Och de har inte heller lagt upp något program för hur de nu skall tjäna Gud. Att de är vad de är, att de har blivit lärjungar och att de har fått ett uppdrag – det är från början till slut en utkorelse av nåd: *Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt om er att ni skall gå ut och bära frukten, sådan frukt som består, för att Fadern må ge er vad ni än ber honom om i mitt namn.*

Visst var det något alldeles särskilt med apostlarna, och visst rådde ett speciellt förhållande mellan dem och Jesus. De var direkt, utan mellanhänder, utvalda av Jesus och de hade sitt uppdrag direkt från hans mun. Men för att få vara en lärjunge, en Jesu vän, få räknas bland dem han kallar sina vänner, gäller inte olika villkor. Tvekar och tvivlar du på om du får vara en sådan, så får du här besked av din Frälsare: *Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er.*

Så har det alltid varit och så är det än. Han kallar syndare till sig och vill ha dem till sina vänner. Han vill göra barmhärtighet med dem. Han vill förlåta, hela och upprätta, ge mål och mening åt livet och skänka den sanna livsglädjen åt sådana misslyckade existenser som du och jag är: *Det som för världen var dåraktigt har Gud utvalt för att låta de visa stå där med skam, och det som för världen var svagt har Gud utvalt för att låta det starka stå där med skam, och det som för världen var oansenligt och föraktat, ja, det som inte var till, har Gud utvalt för att göra till intet det som var till, för att ingen människa skall berömma sig inför Gud. Honom har ni att tacka för att ni är i Kristus Jesus, som Gud för oss har gjort till visbet, rättfärdighet, helgelse och återlösning. (1 Kor. 1: 27-30a).*

Det är nåd, oförskyllad, oförtjänt nåd! *Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er.*

*Tack, himmelske Fader, min skapare huld,
Som Sonen i hjärtat förklarar!
Tack, mildaste Jesus, som borttog min skuld
Och mödan för mig icke sparar!
Tack, Helige Ande, hugsvalare god,
Som lärt mig vad värde det är i hans blod,
Som nådigt har dött i mitt ställe.*

Amen!